

1924 r. które wyraźnie zabrania odprawiania modłów rytualnych w wagonach kolei państwowych.

Sąd Grodzki po rozpoznaniu sprawy skazał Abusza Getsnera w drodze administracyjnej na zapłacenie 50 zł. grzywny lub 7 dni aresztu.

„ROZWÓJ“

dnia 19 października 1929 r.

Nr. 290 str. 8.

Poczytność pism.

Ciekawą statystykę podaje jedno z pism francuskich. Według tej statystyki dzienniki i czasopisma w Paryżu biją tygodniowo 6,500 000 numerów, dla ludności liczącej niespełna 3 miliony. Z tego wynika, iż na każdego dorosłego paryżanina przypada więcej, niż 2 dzienniki i czasopisma.

W Londynie i w Berlinie przypada jedno pismo na głowę.

W Wiedniu cały nakład wynosi 1,600,000 egzemplarzy. W Rzymie nakład dwa razy przewyższa liczbę czytelników. W Pradze, w Belgradzie i Moskwie nakład wynosi tyle ile poszczególne miasta mają ludności. w Warszawie na 600,000 dorosłej ludności nakład wynosi tylko 190,000 egzemplarzy.

Jak i kiedy powstała „Rota“ i dla kogo była przeznaczona?

O tem pisał ks. prałat Londzin, co następuje:

Konopnicka przebywała w latach 90 tych w Bystrej pod Bielskiem na letniem mieszkaniu i odstępowała redakcji „Gwiazdki Cieszyńskiej“ dużo swych mniejszych wierszy patriotycznych celem ogłoszenia ich dla ludu śląskiego.

Bywała też Konopnicka w redakcji „Gwiazdki“, interesowała się żywo sprawą rozwoju poczucia polskiego wśród Ślązaków. W jednej z rozmów poprosił ks. Londzin Konopnicką o wierszyk, który mógłby stanowić zew polski dla młodzieży śląskiej. W odpowiedzi na to przesłała Konopnicka redakcji „Gwiazdki“ „Rotę“, która też

została zaraz w roku 1895 ogłoszona na łamach tego pisma.

Ze względu na to, że w wydaniu dzieł Konopnickiej p. Czubka, jako rok ogłoszenia „Roty“, w „Przodownicy“ podany jest rok 1910, byłoby sprowadzenie daty pierwszego ogłoszenia w „Gwiazdce“ i tekstu „Roty“ śląskiej pożądanę ze względu na to, że byłby to dowód, że „Rota“ pisana była pierwotnie dla diatwy śląskiej.

Manuskrypt śląskiego pierwodruku „Roty“ znajduje się w Muzeum ks. Londzina w Cieszyinie.

Ford o Lidze Narodów i żydach.

Znany amerykański król samochodowy Ford w rozmowie z dziennikarzem kanadyjskim wypowiedział znamienne słowa. „Liga Narodów—twierdzi Ford—jest związkiem narodu żydowskiego. Ten związek, to jest Liga Narodów, ma interes w tem aby narody się kłóciły. By powstrzymać wojnę, jest tylko jeden środek: 50 finansistów żydowskich, kierujących giełdą światową, przymknąć razem i uniemożliwić ich manipulacje finansowe, a będzie spokój na świecie. Narody, prowadzące wojnę, nic innego nie robią, tylko składają daninę na rzecz żydów.

Dziennik, mający wczesne informacje.

W pewnym dzienniku amerykańskim można było wyczytać:

Wczoraj donieśliśmy pierwsi o śmierci pana Adama Svansona. Zawiadujemy dziś również pierwsi, że wiadomość ta była przedwczesna. Jak z tego widać, dziennik nasz podaje wiadomości najwcześniejsze swoim czytelnikom.

Inny dziennik znowu, także oczywiście amerykański, podał wiadomość o śmierci znanej osobistości, również przedwczesną. Gdy niedoszły niebieszczczyk nadesłał sprostowanie, dziennik ów, aby pozostać wiernym samemu sobie, zamieścił nazwisko odżyłego w rubryce urodzin.